

شهادت آیت الله "شیخ فضل الله نوری" به دست ایادی وابسته به استعمار در تهران (1288 ش)

حاج شیخ فضل الله کجوری معروف به نوری فرزند ملاعباس در سوم دی ماه 1223 شمسی برابر با دوم ذیحجه 1259 قمری متولد گردید.

حاج شیخ فضل الله کجوری معروف به نوری فرزند ملاعباس در سوم دی ماه 1223 شمسی برابر با دوم ذیحجه 1259 قمری متولد گردید. پس از تحصیلات مقدماتی، به عراق رفت و از محضر درس میرزای بزرگ شیرازی و میرزا حبیب الله رشتی استفاده کرد. شیخ فضل الله در طی سالیان متمادی حضور در درس استادان زمان، به مجتهدی برجسته و فقیهی نامدار تبدیل شد و پس از چندی در سال 1264 ق با اشاره میرزای شیرازی برای هدایت و پیشوایی جامعه ایران، راهی تهران گردید. وی در تهران به اقامه جماعت و تالیف و تدریس علوم اسلامی و حوزوی پرداخت و بر اثر مهارت در فقه و اصول و سایر علوم اسلامی به زودی مورد استقبال طلاب و روحانیون قرار گرفت. در این میان فضایی برجسته برای تربیت یافتند که حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی، حاج آقا حسین قمی، میرزا ابوالقاسم کبیر قمی، علامه محمد قزوینی و... از آن جمله اند. او در کنار فعالیت های علمی، به فعالیت های سیاسی هم می پرداخت و به شدت با تز جدایی دین از سیاست مخالفت ورزید. شیخ در اوایل مشروطیت از پیشگامان و مجاهدان این نهضت بود و دوشادوش سیدعبدالله بهبهانی و سیدمحمد طباطبایی به مبارزه پرداخت. شیخ فضل الله نوری در جریان تدوین قانون اساسی پیشنهادهایی به مجلس داد. ذکر مذهب جعفری به عنوان مذهب رسمی کشور و اصل نظارت فقها بر قوانین مجلس شورای ملی از جمله این پیشنهادهای بود که مورد مخالفت نمایندگان قرار گرفت ولی از هوشیاری و شمس سیاسی او حکایت داشت. ولیکن پس از چندی پی برد که دست های پلید و پنهانی به قصد پایمال کردن خون های ریخته شده در راه این نهضت پیدا شدند و مشروطه را نه به معنای حکومتی که مشروط به رعایت حدود و قوانین الهی باشد، بلکه به معنای رژیم که مردم در مقابل آن مشروط به سکوت باشند و قوانین غربی در آن به اجرا درآید می خواهند. لذا مخالفت خویش را از مشروطه غیرمشروعه اعلام کرد و به تمام بلاد و ولایات تلگراف زد و مشروطه را حرام دانست. سرانجام جناح مقابل در یک دادگاه به ظاهر ملی او را محکوم به اعدام کردند. ایشان در برابر دعوت سفارت روس برای پناهندگی هرگز زیر بار این ذلت نرفت و شهادت در راه خدا را پذیرا شد. سرانجام شیخ فضل الله نوری را که خود از بنیانگذاران نهضت مشروطه در ایران بود، در 11 مرداد 1288 شمسی برابر با سیزدهم رجب 1327 ق، مصادف با سالروز ولادت امام علی (ع) به چوبه دار کشیده و در میدان توپخانه تهران به شهادت رساندند. پیکر شیخ در ابتدا پس از اهانت های فراوانی که به آن روا داشتند، توسط خانواده و دوستان در محل امنی در تهران مدفون شد، اما پس از گذشت 18 ماه، جنازه شیخ را به طور مخفیانه و در حالی که هنوز سالم و تازه بود به قم منتقل کردند و در یکی از حجره های شمالی صحن حرم مطهر حضرت معصومه (س) به خاک سپردند.